

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

Ул." 50 Дивизија " бр.6, 1000 СКОПЈЕ

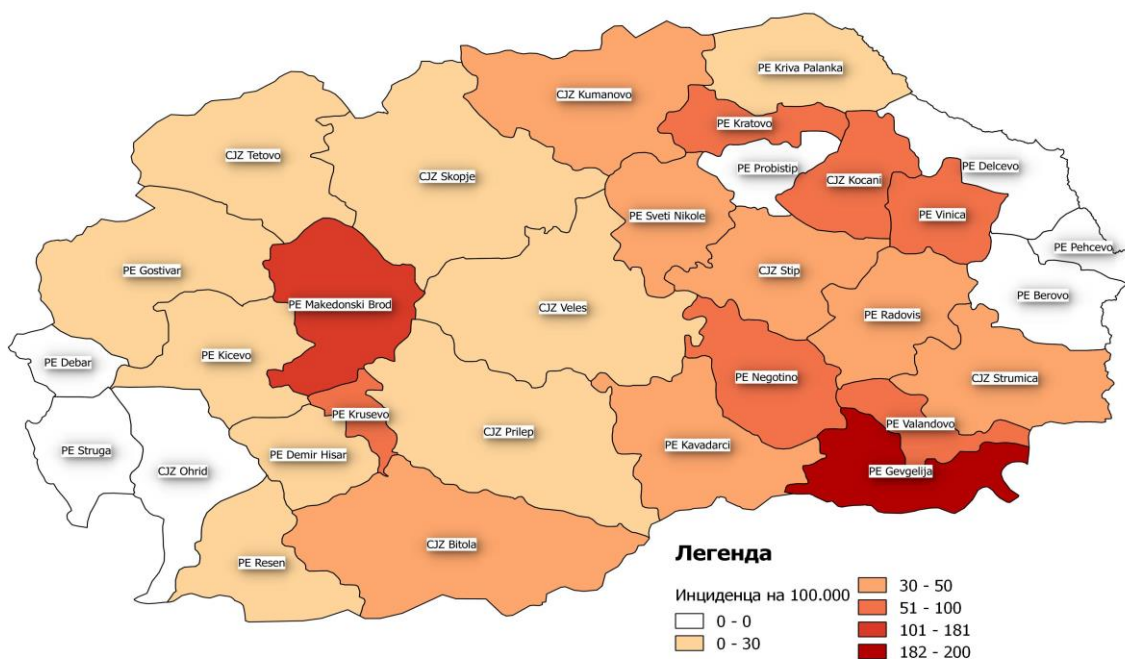
Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА СЛЕДЕЊЕ И НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Република Северна Македонија
во месец **март, 2020**

Скопје, 04.05.2020

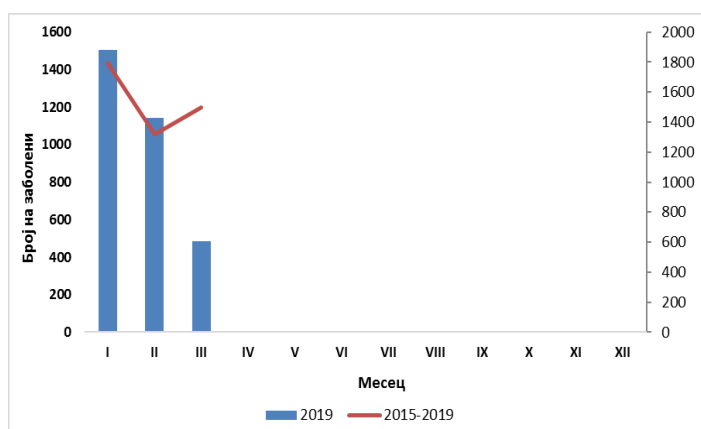
Во текот на месец март 2020 година, во Република Северна Македонија, регистрирани се вкупно **484** заболени лица од акутни заразни заболувања (без грип, туберкулоза, СИДА, АФП и хронични носителства на хепатит Б и Ц и ХИВ) со вкупна инциденца од **23,4 на 100.000 жители**.

Во текот на месец март се бележи намалување на вкупниот број на заболени лица за 57,6% во однос на претходниот месец февруари 2020 (n=1.141). Во однос на март 2019 (n=1.362), како и во однос на аритметичката средина за периодот 2015–2019 (n=1.498), се регистрира намалување на пријавените лица од акутни заразни заболувања за 64,5% и 67,7% соодветно. (Графикон 1)

Во вкупниот број на заболени во 2020 година, регистрираните случаи во месец март учествуваат со 15,5%. Кумулативниот број на заболени во 2020 е намален за 36,7% во однос на кумулативата за истиот период во 2019 година.

Намалувањето на бројот на заболени лица може да се објасни со текот на постоечката пандемија на КОВИД-19 и можното нарушување на системот за надзор со оглед на тоа што сите чинители се вклучени во одговор кон пандемијата.

Графикон 1. Број на заболени од заразни болести по месеци во 2020 и аритметичка средина за 2015-2019

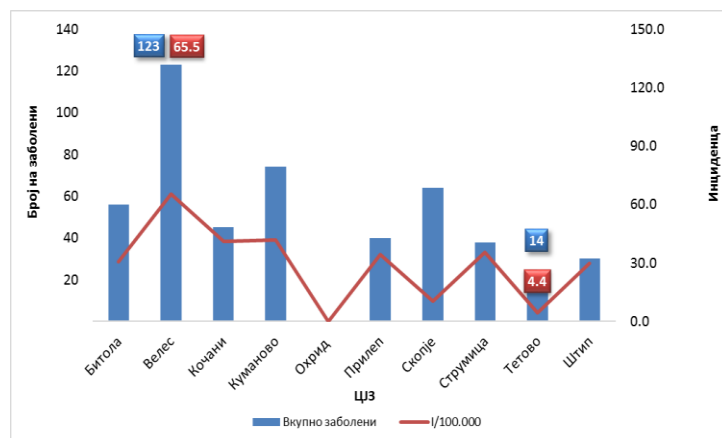
Во месец март, најголем број акутни заразни заболувања на ниво на ЦЈЗ се регистрирани на територија на ЦЈЗ Велес (n=123 или 25,4%), а најмал во ЦЈЗ Тетово (n=14 или 2,9%). (Табела 1 во Прилог)

Највисока инциденца на 100.000 жители на ниво на ЦЈЗ е регистрирана на територијата на ЦЈЗ Велес (I=65,5/100.000), а најниска е инциденцата во ЦЈЗ Тетово (4,4/100.000). (Графикон 2)

Највисока инциденца на ниво на ПЕ е регистрирана на територијата на Гевгелија (I=197,7/100.000).

Не се регистрирани заболени лица на територијата на Охрид, Берово, Делчево, Пехчево, Дебар, Струга и Пробиштип. (Табела 1 во Прилог)

Графикон 2: Број на заболени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЈЗ во март, 2020

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во март учествуваат со 99,2% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат инциденца од 23,2/100.000 жители.

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во март, 2020

Заболување	Број	I/100.000
Овчи сипаници	334	16.1
Ентероколити	87	4.2
Шуга	19	0.9
Инфекции предизвикани од E.Coli	11	0.5
Инфективна мононуклеоза	9	0.4
Салмонелози	6	0.3
Скарлатина	5	0.2
Вирусен хепатитис А	5	0.2
Инфекции со хламидија	2	0.1
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	2	0.1
Вкупно	480	23.2

Првите две најчести заразни заболувања (овчи сипаници и ентероколити), учествуваат со 87,0% во вкупниот број на заболени, а со 87,7 % во десетте најчесто регистрирани акутни заразни заболувања во месец март 2020 година.

Во текот на месец март, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **овчите сипаници** со вкупно 334 заболени лица. Тие во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 69,0%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 69,6%.

Во однос на претходниот месец февруари 2020, се регистрира намалување на бројот на заболени од овчи сипаници за 52,8%. Во однос на месец март 2019, како и во однос на аритметичката средина 2015-2019, во овој месец истотака се регистрира намалување од 30,4% и 42,7%, соодветно.

Во вкупниот број на регистрирани овчи сипаници во 2020, пријавените случаи во март учествуваат со 16,0%, додека во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2020 година, овчите сипаници учествуваат со 66,9%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2020 е намален за 10,7% во однос на кумулативата за истиот период во 2019.

На второ место по број на регистрирани заболени во месец март се **ентероколитите**, со 87 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 18,0%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања со 18,1%.

Во однос на претходниот месец февруари 2020, се регистрира намалување на бројот на заболени од ентероколити за 69,0%. Во однос на месец март 2019, како и во однос на аритметичката средина 2015-2019, во овој месец истотака се регистрира намалување од 75,1% и 85,7%, соодветно.

Во вкупниот број на регистрирани овчи сипаници во 2020, пријавените случаи во март учествуваат со 13,1%, додека во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2020 година, овчите сипаници учествуваат со 21,2%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2020 е намален за 49,7% во однос на кумулативата за истиот период во 2019.

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи**, најголем број од заболувањата во месец март припаѓаат на **капкови заразни заболувања заболувања** (n=349; 72,1%) (*Графикон 3*), со инциденца од 16,9/100.000. Од нив, најголем број и процент чинат пријавите на овчи сипаници (n=334 или 95,7%), со инциденца од 16,1/100.000. Следуваат 9 заболени лица од инфективна мононуклеоза, 5 заболени од скарлатина и еден случај на заразни заушки. (*Табела 1 во Прилог*)

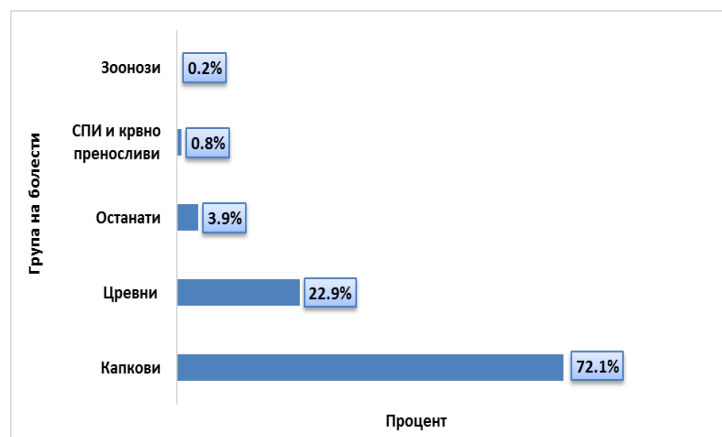
На второ место во месец март е групата на **цревни заразни заболувања**. Пријавени се 111 заболени (22,9%) (*Графикон 3*), со инциденца од 5,4 на 100.000 жители. Од нив, најголем број, процент (n=87; 78,4%) и највисока инциденца (I=4,2/100.000), чинат пријавите на ентероколити. На второ место во оваа група се 11 случаи на инфекции предизвикани од E. Coli (9,9%; I=0,5/100.000). Следуваат 6 случаи на салмонелози, 5 случаи на вирусен хепатитис А и два случаи на бактериски алиментарни инфекции и интоксикации.

Во групата на **зоонози**, во месец март, регистрирано е едно заболено лице од лајшманиоза. (*Графикон 3*)

Во групата на **останати акутни заразни заболувања**, во март се регистрирани само 19 случаи на шуга (3,9%; I=0,9/100.000). (*Графикон 3*)

Во групата на регистрирани **сексуално и крвно преносливи инфекции** без ХИВ/СИДА (n=4; 0,8%. I=0,2/100.000) (*Графикон 3*). Во текот на месец март пријавени се по два случаи на вирусен хепатитис Ц и инфекции со хламидија. (*Табела 1 во Прилог*)

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во март, 2020

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на март, регистрирани се 5 нови случаи на ХИВ/СИДА. Од новорегистрираните, 4 случаи се ХИВ позитивни и еден случај на СИДА. Сите се од машки пол и според местото на живеење сите се од Скопје. Во однос на возрастната дистрибуција – три се од возрастната група од 40-49 и по еден случај од возрастните групи 30-39 и 60+ години. Од регистрираните, 4 лица се припадници на MSM и еден е од хетеро популацијата.

Согласно постоечката евиденција на пријавени случаи (заклучно со 31.03.2020), кумулативниот број на лица регистрирани со ХИВ/СИДА во Р. Северна Македонија, за периодот 1987–2020 изнесува 482.

Од вкупниот број на досега регистрирани случаи за кои има податок (n=478):

- 103 лица починале, а
- 371 лица живеат со ХИВ/СИДА.

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во однос на вакцино-превентивните заболувања, во март месец 2020, регистриран е само еден случај на заразни заушки (без туберкулоза), (Табела 2 во Прилог)

Пријавено е едно лице со заразни заушки од Гевгелија, на возраст од 3 години. Вакцинирано е согласно Календарот за имунизација, а дијагнозата е поставена клинички.

ЕПИДЕМИИ

Во текот на март до ИЈЗ нема пристигната **пријава за епидемија на заразна болест.**

СМРТНИ СЛУЧАИ

Во текот на месец март не е **регистраан смртен случај.**

ГРИП/ ЗАБОЛУВАЊА СЛИЧНИ НА ГРИП

Согласно извештајот на Flu News Europe за состојбата со грип во сезоната 2019/2020 во Европа, активноста на грипот се намалува. Една земја пријавија висок интензитет. Најголем дел од земјите пријавуваат широко распространета активност, преку редовниот и сентинел системот за надзор кај кои се докажани инфлуенца А (65.4%) и инфлуенца Б (35%). Меѓу Influenza А вирусите, ко-циркулираат А(Н1Н1)пdm09 и А(Н3Н2), а меѓу Influenza В, доминира линијата Victoria.

Во текот на месец март, пријавени се вкупно 5.935 случаи (I=286,8/100.000) на територијата на Северна Македонија. Од нив, најголем број на заболени (n=963) и највисока кумулативна месечна инциденца е регистрирана во ЦЈЗ Битола (944,8/100.000).

Од почетокот на сезоната 2019/20, а заклучно со крајот на месец март 2020 година, кумулативно се пријавени вкупно 32.952 случаи на грип/ заболувања слични на грип (I=1.592,5/100.000).

Од нив, најголем број на заболени се регистрирани во ЦЈЗ Скопје (n=6.039), ЦЈЗ Струмица (n=3.207), ЦЈЗ Велес (n=2.818) и ПЕ Кавадарци (n=2.713). Највисока инциденца 6.304,3/100.000е регистрирана на територијата на ПЕ Кавадарци.

Во текот на сезоната се регистрирани вкупно 3 смртни случаи асоцирани со грип.

Во однос на дистрибуцијата на заболени по возрастни групи, најголем број на случаи се пријавени кај лицата од 15-64 години – 16,939 случаи (51,4%), а највисока инциденца од 4.315,8/100.000 се регистрира кај децата на возраст од 5-14 години.

Од почетокот на сезоната 2019/2020, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ, пристигнати се вкупно 772 хумани материјали од здравствените установи - од амбулантски и болнички лекувани пациенти од редовниот и од сентинел надзорот, од кои 377 (48,8%) се позитивни на присуство на вирусот на инфлуенца. Од позитивните, 198 (52,5%) се Influenza А, додека 179 (47,5%) се Influenza В.

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во овој Билтен е даден приказ на евидентираните Пријави за изолиран-докажан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици, пристигнати во ИЈЗ во текот на месец март, 2020 година (n=674).

Пријави се добиени од микробиолошките лаборатории од териториите на 10 Центри за јавно здравје и 3 Подрачни единици. Најголем број пристигнати пријави се од микробиолошките лаборатории кои се наоѓаат на територијата од ЦЈЗ Скопје (n=411; 61,0%), ЦЈЗ Битола (n=146 или 21,7%) и ЦЈЗ Куманово (n=34 или 5,0%).

Од пристигнатите пријави, најчесто докажани/изолирани причинители во месец март се: *MRSA* (n=96; 14,2%), *Influenza A* (n=75; 11,1%), *Influenza B (Victoria)* (n=56; 8,3%) и *Chlamydia trachomatis* (n=50; 7,4%). (Табела 4 - Прилог)

БОЛЕСТИ КОИ СЕ РЕГИСТРИРААТ КАЈ СТРАНКИ ДРЖАВЈАНИ

Во текот на месец март, не е пристигната пријава за заразно заболување кај странски државјанин кој престојувал во Република Северна Македонија.

Од вкупно пријавените во месец март, 4 пријави се за ентероколит, по три пријави за инфлуенца и ТБЦ, по два случаи се за салмонелоза, и вирусен хепатит Б и една пријава за скарлатина.

По земја на живеалиште на странските државјани, 12 пријави се за жители на Косово, 2 пријави за жители на Кореја и една за жител на Шведска.

Кузмановска Г., Караџовски Ж., Ставридис К., Балажи Љ., Кочински Д., Миќиќ В., Положани Е., Цветановска Ж., Столеска Илиоска Р., Исмани М. Чибишева Д.